

Love, Anordninger, Kundgjørelser, aabne Breve, Resolutioner m. M.,

der vedkomme

Kongeriget Norges Lovgivning og
offentlige Bestyrelse,
for Aaret 1853,

i tidsfølgende Orden og udtogsviis

samlede og udgivne

af

P. S. Bøgt,
Candidatus juris.

Nasjonalbiblioteket
Depotbiblioteket

Christiania 1856.

Paa Chr. Grøndahls Forlag
trykt i hans Officin.

29 Juli

Skrivelse fra Departementet for det Indre til Amtmanden i Buxteruds Amt, at en Eier af et Saugprivilegium ved i en rum Tid at have ladet dette være ubenyttet uden gennem Skats Svarelse at tilkjendegive, at det er hans Hensigt vedblivende at bevare samme, og saameget mere, naar ikke engang nogen Saugbygning i længere Tid har eksisteret, maa antages factist at have opgivet Privilegiets, i hvilket Fald Departementet antager, at Driften ikke uden ny Bevilling kan gjenoptages¹⁾).

31 Juli

Lov om Arv.

Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 7de Juni dette Aar, saalydende:

Første Capitel. Om Arv paa Grund af Slægtskab og Ægtekab. § 1. Den Formue, en Afsød efterlader sig, skal i den Orden og efter de Regler, som i denne Lov ere givne, tilfalde hans Slægtninger og Ægtefælle, forsaavidt den Afsøde ikke ved gyldig Villieserklæring anderledes har bestemt. § 2. Slægtningers Arveret er i den nedstigende og opstigende Linie samt i den første Sidelinie ubegrænset af Fødsler eller Led. I de øvrige Linier arver ingen Fjernere end Beslægtede i syvende Led. Ledene tælles saaledes, at hver Fødsel, hvorigennem Slægtskabet mellem Arving og Arvelader er dannet, regnes for eet Led¹⁾. § 3. Uægte Barn tager Arv efter Moder og Modrenesfrænder ligesom ægte Barn, hvis Moderen ei ved dets Udsfangelse har gjort sig skyldig i Hoer eller Blodskam²⁾. Til Arv efter Fader og Fædrenesfrænder kaldes kun Ægtefødtte og de, som med dem ifølge § 4 agtes lige, eller som af Faderen, overeensstemmende med § 5, ere lyse i Kuld og Røn. § 4. Ægtefødt er ethvert Barn, hvis Forældre inden dets Fødsel ere komne sammen i gyldigt Ægtekab. Lige med Ægtefødtte agtes Born, hvis Forældre efter dets Fødsel ere komne sammen i saadant Ægtekab. § 5. Har Fader lyst sit uægte Barn i Kuld og Røn, det er: til Thinge mundtlig eller skriftlig er:

¹⁾ Jfr. Lov af 26de August 1854.

²⁾ Skr. 3—18—16 § 8.

klæret det for sit, arber det efter Fader og efter Fædrenesfrænder halv Lod mod ægte Barn, om saadant findes, og ligesom ægte Barn, om saadant ikke findes. Barn, der af Faderen er avlet i Hoer eller Blodskam, kan ikke vinde Arveret ved at lyse i Kuld og Klon. Naar en Fader, efter hvem der ikke findes Enke eller ægte Barn, efterlader sig uægte Barn under femten Aar, da bliver det Fornødne til Dækkelse af det ham paahvilende Opfostringsbidrag at afholde af Boets Midler, forinden disse komme til Skifte og Deling imellem hans Arvinger. Døer Barnet, forinden det har naaet femten Aars Alder, falder det til Sammes Forsørgelse Afholdte, forsaavidt det er uanvendt, tilbage til Deling mellem Arvingerne¹⁾. § 6. Naar et ikke ægtefødt Barn ifølge §§ 3, 4 og 5 anses arveberettiget efter Forældre og deres Frænder, tage disse Arv efter Barnet, ligesom om det var ægtefødt. § 7. I Henseende til Arveforholdet mellem de forskjellige Arvegangsklasser iagttages, at Arv ikke gaaer til Slægtninger i en fjernere Klasse, saalænge Arveberettigede i en nærmere Klasse ere til. Slægtninger, som henhøre til samme Arvegangsklasse, tage Arv med hverandre, dog saaledes, at enhver udelukker sit eget Afkom, hvor denne Lov intet Andet medfører. § 8. Kønnsforskjel mellem dem, som arve med hverandre, eller mellem dem, i hvis Sted de tage Arv, saaer ingen Indflydelse paa Arveloddernes Størrelse. § 9. Arv gaaer først i nedstigende Linie eller til Arveladerens Børn og øvrige Afkom. Er Søn eller Datter død før Arveladeren, tager hans eller hendes Barn, som er Arveladerens Barnebarn, den Lod, som han eller hun skulde have taget, hvad enten der til lige er Barn efter Arveladeren eller ikke. Paa samme Maade kaldes Barnebarns Barn til Arv i sin Faders eller Moders Sted, og saa fremdeles nedad, saalænge Afkom er til. § 10. Ved Bestemmelsen af Børns Arvelodder blive de særegne Bekostninger, Gaver eller Forstrækninger, som af Fader eller Moder ere gjorte til Fordeel for et Barn, uden at de øvrige Børn derfor efter Billighed have erholdt Fyldest, at

¹⁾ Ifr. L. af 1ste Aug. 1821.

31 Juli tage i Betragtning efter nedenfor givne Regler. § 11. Som Forstod paa Arv bliver at ansee saadanne særskilte og betydelige Beføstninger, Gaver eller Forstrækninger, der ere gjorte til Befordring af et Barns Belfærd t. Ex. ved Reiser, Ophold ved Universitetet o. s. v. for, efterat den almindelige Opdragelse er fuldendt, at bevirke dets høiere Uddannelse, ved dets Udstyr til Egetskab, dets Anbringelse i en nyttig Levevei, Indfrielse af dets Gjeldsforpligtelse, Indskud for samme i Enkekasse, Livrente eller Understøttelses-Selskab. Hvad der er indskudt for Sønns Hustru i saadan Indretning, bliver ligeledes at betragte som Forstod paa hans Arv, forsaavidt han var forpligtet til paa saadan Maade at sørge for sin Enke, eller Indskuddet er gjort efter Sønnens skriftlige Anmodning. § 12. Derimod maa ikke tages Hensyn til: a) de større Beføstninger, der maatte være anvendte paa et Barn fremfor de øvrige, og som enten udelukkende have havt Hensyn til dets almindelige Opdragelse, været foranledigede ved Barnets Sygdom, eller alene været en Følge af Forældrenes forskjellige Stilling, Levemaade og Formuesomstændigheder til forskellige Tider, eller af andre saadanne Forhold; b) Gaver, der ere gjorte som sædvanlige Tegn paa Velbillie og Opmærksomhed, eller til Løn for Tjeneste, som Barnet uden anden tilstrækkelig Godtgjørelse har ydet. § 13. Forstod paa et Barns tilkommende Arv affortes i dets Lød, hvor det ikke vil eller kan føre det Modtagne i uforringet Stand tilbage, men kommer ikke for Medarvingernes Skyld Barnet til yderligere Ansvar, saaledes, at det faaer Roget at tilsvare disse som Gjeld, hvor Forstuddet overstiger dets Arvelød; dog skal Afkortning for Forstod, der ere gjorte af Forældres fælles Midler, forsaavidt samme ikke til Fyldest for de øvrige Børn er steet i Barnets Lød efter den først Afsøde, yderligere finde Sted i dets Arv efter den længstlevende. Saafremt den Afsødes Creditorer skulde komme tilfort, forholdes efter de Bestemmelser, som derom ere eller vorde givne¹⁾. § 14. Afkortning i et Barns Lød finder ikke Sted, uden forsaavidt det af en i saa Henseende forfattet Opteg-

¹⁾ Gr. (5-2-62) 5-4-8, 9, 10, 5-13-44 sidste Passus.

31 Juli

nelse eller andet Document, eller af Barnets Tilstaaelse fremgaaer, at Afkortning har været Giverens Villie. Blandt Ægtefæller er Faderen rette Bedkommende til at optegne Beføstninger, Gaver eller Forstrækninger, som gjøres, medens han og Moderen leve i Fællesskab. Men er Fader død, eller Moder gjør Forstud af egne Midler, gjælder hendes Optegnelse, medmindre hun paany er gift og Forstud gjøres af fælles Midler, over hvilke hendes anden Mand har Raadighed, i hvilket Tilfælde Afkortningen bliver at bestemme, efter hvad der af ham findes optegnet.

§ 15. De i vedkommende Document anførte Forstud antages virkelig at have fundet Sted, forsaavidt ikke anderledes oplyses, ligesom de i samme gjorte Værdiangivelser befulgtes, medmindre det paa Grund af andre Oplysninger findes aabenbart, at de ere for høie. Hvis andre Beføstninger, Gaver eller Forstrækninger deri ere anførte end saadanne, der egne sig til Afkortning, eller de Priser, hvortil de som Forstud anførte Gjenstande ere ansatte, kjendeligen ere for høie, bliver Optegnelsen forsaavidt ikke at befulge.

§ 16. Naastaaes de som Forstud givne Gjenstande at være utilbørligen høit ansatte, afgjøres det, i Mangel af mindelig Overeenskomst, ved Skjon af uvillige Mænd, hvorvidt Priserne skulle tages til Følge, og forsaavidt Værdsættelsen i sig selv eller paa Grund af forandrede Pengeværdier af Skjonsmændene ansees overdreven, bør billig Nedsættelse finde Sted.

§ 17. Hvis Barn, som har modtaget Forstud, dør, forinden Arven falder, bliver Forstudet, forsaavidt Barnet selv havde maattet taale Afkortning, at anføre i deres Lod, som tage Arv i dets Sted, og det uden Hensyn til, om det saaledes Oppebaarne er kommet dem tilgode eller ikke¹⁾.

§ 18. Beføstninger, Gaver eller Forstrækninger, som af Bedsteforældre, Oldeforældre o. s. v. opad gjøres umiddelbart til Fordeel for Barnebarn eller fjernere Livsarving, kunne ikke fordres affortede i den Lod, der tilkommer Sammes Fader eller Moder, medmindre de ere gjorte efter dennes skriftlige Anmodning og til Opfyldelse af en ifølge

¹⁾ Cf. Højesteretsdomme af 26de Septbr. 1844 (Retst. S. 625) og 17de Febr. 1845 (Retst. S. 153).

31 Juli Lovgivningen Vedkommende paahvilende Pligt¹⁾. Er det Moderen, som gjør en saadan Anmodning, og hun er gift, udfordres ligeledes skriftligt Samtykke af hendes Ægtefælle. I Henseende til Afkortning af saadanne Forstud i selve Modtagerens Arvelod forholdes paa samme Maade, som ovenfor om Forældre og Børn er bestemt. § 19. Er der ingen arveberettigede Livsarvinger, træde den Afsdødes Forældre og deres Afkom, som anden Arvegangsklasse, til Arven paa den Maade og i den Orden, som her efter ommeldes. § 20. Ere begge Forældre ilive, tage de den hele Arv; finder ikke Formuesfællesskab Sted, deles den lige mellem dem. § 21. Er Fader eller Moder død og har efterladt sig Børn, tage disse, som ere Arveladerens Fuld- eller Halvsødstende, den Lod, som vilde tilfalde deres afdøde Fader eller Moder. Ere ogsaa de af Arveladerens Sødstende, som skulde tage Arv efter ham, enkelte eller alle, døde, træde deres Børn og fjernere Afkom i Stedet, saaledes som ovenfor i § 9 om Livsarvinger er sagt. § 22. Er der ikke Afkom af den afdøde Fader eller Moder, faaer den Efterlevende af Forældrene hele Arven. § 23. Ere begge Forældre døde, arve deres Børn, som ere Arveladerens Sødstende, saaledes at Fuldødstende tage Lod baade i Faders og Moders Sted, men Halvsødstende kun istedetfor den af Forældrene, gennem hvilken de ere beslægtede med Arveladeren. Er nogen af Sødstende død og efterlader sig Livsarvinger, træde disse i den Afsdødes Sted. § 24. Hvis i det Tilfælde, § 23 omhandler, Fuldødstendes Linie ikke har været til, eller hvis den er uddød, medens Halvsødstende eller deres Afkom endnu gives, eller omvendt, tilfalder den hele Arv de tilbageværende Linier. § 25. Ere hverken Forældre eller Afkom af disse ilive, gaaer Arven over til tredje Arvegangsklasse, som er den Afsdødes Bedsteforældre og disses Afkom indtil og med syvende Led fra Arveladeren, saaledes at den ene Halvdeel tilfalder Faderens og den anden Halvdeel Moderens Forældre, hvilke igjen indbyrdes dele saaledes, som ovenfor med

¹⁾ Jfr. § 11.

Hensyn til Forældres Arv efter Børn sagt er. Er 31 Juli
 Bedstefader eller Bedstemoder død, træder dennes
 Børn, som er Arveladerens Farbrødre eller Morbrødre,
 Fæstere eller Mostere, og, om nogen af disse ere døde,
 deres Afkom i den Afdødes Sted, efter de ovenfor
 om Arveladerens Godskende givne Regler. Er den
 ene af Bedsteforældrene paa Faders eller Moders Side
 død uden arveberettiget Afkom, tilhører dennes Lod
 den anden af Bedsteforældrene paa samme Side eller
 dennes Afkom; og gives der ikke mere nogen Arving
 i Bedsteforældrenes Linie paa den ene Side, medens
 saadanne paa den anden Side endnu ere til, tilfalder
 hele Arven dem. § 26. Ere ogsaa Bedsteforæl-
 drenes Linier uddøde, kaldes fjerde Klasse, eller Ol-
 deforældre og deres Afkom, til Arv efter de samme
 Regler, som om næstforegaaende Arvegangsklasse ere
 givne, saaledes at hvert Par Oldeforældre om alle
 ere ilibe, faaer en Hjerdepart, hvilken, om den ene
 af et Par Oldeforældre er død uden Afkom ind-
 til og med syvende Led fra Arveladeren, tilhører
 den Anden, der lever igjen. Er det ene Par Ol-
 deforældre eller deres arveberettigede Afkom ikke
 mere til, arver det andet Par paa samme Side eller
 deres Afkom; og ere begge Par Oldeforældre tillige
 med deres Linier uddøde, gaar hele Arven over til
 Oldeforældrene paa den anden Side. § 27. Ere
 hverken Oldeforældre eller arveberettiget Afkom af
 dem til, kommer femte Klasse, eller Tispedeforældre
 og disses Afkom, til Arv i Overensstemmelse med
 de om Oldeforældres Linier opstillede Regler, og saa-
 ledes fremdeles opad, saalænge der maatte findes
 Slægtninger i opstigende Linie, eller, inden syvende
 Led fra Arveladeren, Afkom af disse. § 28. For-
 uden de arveberettigede Slægtninger har ogsaa Arve-
 laderens gjenlevende Egtefælle Ret til at tage Arv,
 dog kun dersom den Afdøde ikke har Livsarvinger.
 Denne Arveret bestemmes saaledes, at naar der er
 anden arveberettiget Slægtning efter den Afdøde,
 faaer den Gjenlevende en Trediedeel af den efterladte
 Formue. Er der ingen Slægtning ilibe, som kan
 tage Arv efter den Døde, tilfalder dennes hele Bo
 den længstlevende Egtefælle. Den Arveret, som

31 Juli ovenfor er tilfagt en gjenlevende Ægtefælle, fortages ved Skilsmisse, eller om Ægtefællene, ifølge dertil erhvervet Bevilling, leve adskilte i Henseende til Bord og Seng¹⁾. § 29. Hvor Nogen, der ikke har arveberettiget Slægtning eller Ægtefælle, døer som Lem af et Hospital eller under Fattigvæsenets Forsørgelse, bliver Indretningen, forsaavidt ikke anderledes ved gyldig Villieserklæring er bestemt, at ansee som den Afdødes Arving. I andre Tilfælde har Indretningen ingen anden Ret til den Dødes Efterladenskaber, end den, der ved Lovgivningen angaaende Fattigvæsenet er eller vorder indrømmet²⁾, hvilken Ret ogsaa tilkommer Hospitaler. § 30. Døer ellers Nogen, som ikke efterlader sig arveberettiget Slægtning eller Ægtefælle, uden selv gyldigen at have raadet over sine Efterladenskaber, tilfalde disse Statskassen, eller hvilken anden Kasse eller Indretning, der ifølge Lovgivningen maatte være tilstaaet Ret til saadan Arv.³⁾

Andet Capitel. Om Testamenter. § 31. Testament, som oprettes af Nogen, der er under 18 Aar, er ikke gyldigt, medmindre derpaa erholdes kongelig Confirmation⁴⁾. § 32. Det Samme gjælder om Testamenter, der gøres af dem, som enten for medelst Odselhed eller anden sær Aarsag ere satte under Bærgemaal, samt om saadanne Umyndiges Tilbagekaldelse af ældre gyldigt Testament. § 33. Den, der efterlader sig Livsarvinger, kan ved Testament bortgive, til hvem han vil, en Fjerdedeel af sin Formue⁵⁾. § 34. Hustru, som lever i Ægteskab, kan ikke uden Mandens Samtykke ved Testament gjøre Forandring i den Arveret, som efter Loven tilkommer deres Livsarvinger. § 35. Er Nogen ved Testament, overeensstemmende med § 33, tilstaaet Livrente, Føderaad eller anden aarlig Indtægt enten

¹⁾ Jfr. Rescr. af 27de Juni 1776.

²⁾ See Fattigll. af 20de Septbr. 1845 resp. § 52 og 58, jfr. Skr. af 25de Septbr. 1848. (2—19—13.)

³⁾ Jfr. L. om Sparebanker af 20de Juli 1824 § 9; see desuden L. af 24de Juli 1827 § 5.

⁴⁾ Jfr. Canc. Skr. af 3die Septbr. 1811, 24de April 1802, Res. af 3die Mai 1825.

⁵⁾ Jfr. Priv. af 25de Mai 1671 § 3.

paa Livstid eller for anden ubestemt Tid, og der i 31 Jul Boet opstaaer Spørgsmaal, om og hvorvidt saadan Indtægt ansat til Capital, oversiger den Deel af Boet, hvorover den Afdøde guldigen kunde raade, afgjøres Spørgsmaalet, i Mangel af mindelig Overeenskomst, ved uvillige Mænds Skjon. § 36. Den, som driver Handel, Fabrik eller anden industriel Virksomhed, kan ved Testament bestemme, at Næringen med alt Tilbehør af faste og løse Eiendele udeelt skal tilfalde een eller flere af hans Livsarvinger for en vis i Testamentet nævnt Sum, saaledes at de øvrige Arvinger skulle af den dem deraf løblichen tilkommende Arv for en vis opgiven Tid ikkun nyde løbliche Renter mod antagelig Sikkerhed. Saadant Testament er dog ikke gyldigt, medmindre derpaa erholdes kongelig Confirmation, hvilken ikke maa meddeles, uden hvor Kongen, efterat Erklæringer ere indhentede fra Øvrigheden og andre sagkyndige Mænd, saavidt muligt blandt de nærmeste Slægtninger, finder, at Virksomhedens eller Eiendelenes Betydelighed og Familiens sande Gavn gjør den truene Disposition tilraadelig. Forsaavidt der blandt de borttestamenterede Eiendomme gives Jordegods, forbliver Enhvers Odels eller Afsædesret usforkrænket¹). Lever Arveladeren i Ægteskab paa den Tid, saadant Testament oprettes, udfordres Samtykke af Ægtefællen. § 37. Under særegne Omstændigheder kan en Arvelader bestemme, at de Arvemidler, der ifølge Loven tilfalde hans Livsarving, istedetfor at udbetales denne, skulle behandles som Umyndiges Midler, eller gjøres frugtbringende paa anden ligesaa betryggende Maade, saaledes at Arvingen alene aarligen nyder Renterne, og at Capitalen først udbetales ved den i Testamentet bestemte Tid, senest ved Arvingens Død. Hvis Intet er bestemt i Testamentet om Tiden, eller denne er ansat længere end her er tilladt, bliver Capitalen at udbetales ved Arvingens Død. Hustru, som lever i Ægteskab, maa ikke fatte Bestemmelse, som i denne § er sagt, uden Mandens Samtykke. I ethvert Tilfælde gjælder saadan Bestemmelse, hvad enten den oprettes

¹ Jfr. L. af 26de Juni 1821. — See Refcr. af 14de Mai 1784.

31 Juli af Fader eller Moder, ikkun forsaavidt som kongelig Confirmation derpaa meddeles, efterat Erklæringer, overeensstemmende med § 36, ere indhentede¹⁾. § 38. Den, der ikke efterlader sig Livsarvinger, kan ved Testament raade over sin hele Formue. Naahviler der Testator Opfostringsbidrag til uægte Barn under femten Aar, iagttages Bestemmelserne i § 5 sidste Afsnit. § 39. Barn, som er avlet i Hoer eller Blodskam, kan ikke ved Testament tillægges nogen Lod efter den af Forældrene, som det er udelukket fra at arve efter Loven, forsaavidt denne efterlader arveberettiget Egtfælle eller Livsarving. § 40. Ere Betingelser tilføiede i et Testament, kan den deraf afhængige Ret kun ved disses Opfyldelse erhverves. En Betingelse, som gaaer ud paa, at Arvingen i Fremtiden undlader en Handling, der er umulig eller stridende mod Lov eller Erbarhed, ansees som ikke tilføiet. Forsaavidt derimod Arvs Erhvervelse i et Testament er betinget af, at noget Gaadant af Arvingen foretages, agtes Arven som ikke tilstaaet. § 41. Ere ved Testament flere underet indsatte som Arvinger, eller kan det ikke af Testamentet erfares, efter hvilket Forhold Arveladeren har villet have sine Efterladenskaber delte mellem Arvingerne, tage de alle lige Deel. § 42. Har Testator tillagt enhver af Arvingerne en bestemt Sum, uden at der er opstillet nogen vis Orden, hvori de skulle fyldestgøres, og Boet befindes under det Beløb, hvorover der i det Hele er forføiet, maae alle taale forholdsmaessig Affortning, forsaavidt ikke nærværende Lov derfra gjør Undtagelse. § 43. Bortgives ved Testament enkelte Gjenstande, blive disse, forsaavidt de ved Testators Dod foresindes blandt hans efterladte Midler, først at udlægge til Bedkommende, selv om Boet er eller derved bliver utilstrækkeligt til de øvrige i Testamentet bestemte Lodder, dog at den Gjæld, hvormed Gjenstandene særligen ere behæftede, følger samme og gaaer over paa Modtageren, hvor ikke anderledes af Testator er forordnet. Mangler ved hans Dod nogen af de Gjenstande, som i Testamentet ere bortgivne, kan derfor

¹⁾ Jfr. 3—18—2, see og Rescr. af 3die Febr. 1747, 22de Juni 1753, 28de April 1758.

31 Juli

intet Bederlag fordres i Boets øvrige Midler. § 44. Næstefter dem, Testator har givet enkelte Gjenstande, Skulde, hvor ikke anderledes er forsoiet, de Arvinger skyldesgjøres, som ere indsatte for bestemte Summer eller en vis Indtægt. Den Arving, som er indsat for en Brokdeel eller for Boets Overskud, tager derimod alene Arv, forsaavidt der, efterat de bestemte Arvelodder ere udlagte, findes Noget i Boet at arve, medmindre det af Testamentet tydeligt fremgaaer, at Testator har paaregnet et vist bestemt Overskud i hvilket Tilfælde saavel deres Lodder, der ere indsatte for visse Summer eller en vis Indtægt, som deres, hvem Overskuddet er tillagt, lide en forholdsmæssig Afkortning, idet de, hvem et saaledes med bestemt Beløb paaregnet Overskud er tillagt, i det Hele betragtes som indsatte for visse Summer. § 45. Er der Overskud i Boet, efterat alle de ved Testamentet bortgivne Gjenstande, Summer eller Dele af samme ere udlagte, tilfalder det Tiloversblevne Testators Arvinger efter Loven, medmindre det af Testamentet tydeligen fremgaaer, at Testator har villet have sin hele Formue deelt mellem de testamentariske Arvinger, i hvilket Tilfælde ogsaa Overskuddet fordeles mellem disse i det Forhold, hvori der er tillagt dem Arv, dog saaledes, at de, som ere indsatte for visse Gjenstande eller Summer eller en vis Indtægt, ikke tage Mere end det dem udtrykkeligen Tillagte, saalænge der gives Andre, der ere indsatte for Brokdele af Boet. § 46. I Henseende til deres Tilkommende, hvem et Testament har tillagt bestemte Gjenstande eller Summer, hæfte den Af dødes øvrige Arvinger paa samme Maade, som med Hensyn til hans Creditorer er bestemt, dog saaledes, at disse, i Tilfælde af at Boet paa Skifte viser sig utilstrækkeligt, have Fortrinsret. § 47. Er der ved Testament tillagt Noget Livrente, Føderaad eller anden aarlig Indtægt, uden at særskilt Ting eller Lod dermed gyldigen er behæftet, blive samtlige Arvinger, enhver i Forhold til sin Lods Størrelse, derfor ansvarlige, forsaavidt ikke Lovgivningen eller Testamentet derved gjør Undtagelse. Indeholder Testamentet ingen Forfæstelse om, hvorledes Udredelsen skal betrygges, bliver, forsaavidt Arvingerne ikke paa anden Maade ville eller kunne stille antagelig Sikkerhed der-

31 Juli for, den fornødne Capital af Arvemidlerne at afsætte og forsikre paa den Naade, som for Umyndiges Midler er eller vorder bestemt. Utageligheden af den tilbudne Sikkerhed og Størrelsen af den fornødne Capital afgjøres i Tilfælde af Tvist ved uvillige Mænds Skjøn. § 48. Naar nogen ved Testament indsat Arving døer før Arveladeren, eller ikke faaer Tilværelse, eller af andre Grunde ikke kan arve, saavelsom naar han ikke vil modtage den ham tiltænkte Lod, tilfalder denne Testators nærmeste Arvinger efter Loven, saafremt han ikke selv for dette Tilfælde har indsat en anden Arving eller afgivet nogen anden udtryffelig Bestemmelse. § 49. Har Nogen ved Testament bortgivet Mere end Loven tillader, eller i andre Maader taget Bestemmelse mod denne Lovs Forskrifter i §§ 33—39, og Testamentet forsaavidt bliver ugyldigt, skal dette dog ikke være til Hindrer for, at det iøvrigt fuldbyrdes. § 50. Testament skal ordentligviis være oprettet skriftlig under Testators Haand, og af ham vedkjendt enten for Notarius eller i Overværelse af mindst to Vidner, der af Testator ere anmodede om at overvære Handlingen, og som ei alene i Almindelighed, men ogsaa med Hensyn til Handlingen eller deres Forhold til Sagen og Parterne, have fuldkommen Troværdighed. § 51. Har Testator ikke egenhændig nedskrevet sit Testament, bør det langsomt og tydeligt oplæses til Bedtagelse, og af Notarius eller Vidnerne med Angivelse af Aar og Dag gives Paategning om, at Saadant er iagttaget, samt om hvorvidt Testator har været ved fuld Sands og Samling. § 52. Indtræffer Sygdom eller andet usformodet og farligt Tilfælde, hvorved Nogen hindres fra at iagttage de om Testamenters Oprettelse i §§ 50 og 51 givne Forskrifter, kan en mundtlig Villieserklæring, afgiven for Notarius eller i Overværelse af mindst to saadanne Vidner, som § 50 ommelder, træde istedetfor Testament. Dog taber Villieserklæringen, hvis den ikke er afgiven for Notarius, sin Gyldighed, naar sex Uger ere forløbne, siden Hindringen ophørte. § 53. En saadan mundtlig Villieserklæring bør paa Stedet optegnes af Notarius eller Vidnerne med Iagttagelse forøvrigt af de i § 51 givne Forskrifter. Have Vidnerne ikke

31 Juli

paa Stedet optegnet Villieserklæringen, kunne de i Tvistighedstilfælde ikke føres til Beviis om dens Indhold, medmindre dertil er søiet Foranstaltning inden sex Uger, efterat Villieserklæringen er bleven vedkommende Arving bekendt. Senere end eet Aar efter Testators Død kunne Vidnerne ikke føres.¹⁾ § 54. Vil Nogen gjøre Forandring i eller Tillæg til sit Testament, forholdes dermed efter samme Forskrifter, som angaaende Testamenteres Oprettelse er bestemt. Det Samme gjælder om Tilbagekaldelse af Testament, forsaavidt det ikke beviisligen af ham eller efter hans Foranstaltning er tilintetgjort eller saaledes overstrøget, at det desaaarsag maa ansees som tilintetgjort. Dersom Arveladeren har tilintetgjort eller paa anden Maade tilbagekaldt en senere Anordning, uden at tilbagekalde den tidligere, skriftlig eller for Notarius afgivne, Bestemmelse, kommer denne paany i Kraft. § 55. Et skriftligt Testament uden Testators Forsæt forkommet, eller har det faaet saadan Feil, at det tildeels eller i det Helle er ulæseligt, bliver hans deri yttrede Villie ikke desto mindre at tillægge Gyldighed, forsaavidt den ved Udskrift af Notarialprotocollen, ved Gjenpart eller ved Vidnerne bevises. § 56. Testament, som er oprettet i et fremmed Land, er, uden Hensyn til, hvorvidt de foran for Formen af Testamenter givne Regler ere iagttagne, gyldigt her i Riget, hvis det ikke mangler noget i den ved hiint Lands Lovgivning foreskrevne Form. Foretrækkes det ved Oprettelsen af Testament i Udlandet at følge den norske Lovgivning, kan den offentlige Autoritet, for hvilken Testamenter ifølge vedkommende Stats egen Lovgivning kunne oprettes, saavelsom den norske Gesandt eller en af Kongen bestikket Consul paa Stedet træde istedetfor Notarius. § 57. Med Hensyn til Formen af Testamenter, der gjøres inden Skibsborde eller i Felten, gjælde de særegne Bestemmelser, som derom ere eller vorde givne²⁾. § 58. Bestemmelsen i Lo-

¹⁾ Jfr. 1—13—22 og 23; Fr. af 5te Marts 1734 § 3. See og 1—13—6.

²⁾ See Skibsart. af 22de Septbr. 1758 XIV § 5, Kr. Art. Br. af 8de Jan. 1752 § 977 og Kr. Art. Br. af 9de Marts 1683 § 36.

31 Juli den af 26de Juni 1821 § 14 bliver fremdeles gjældende. I Henseende til Brugen af stemplet Papir forholdes efter den derom til enhver Tid gjældende Lovgivning¹⁾. § 59. Have to eller flere Personer tilstjendegivet sin sidste Villie til Fordeel for hinanden i een og samme Handling, bliver denne uden Gyldighed. Dog kunne Ægtefolk i samme Document retsgyldigen gjøre Testament saavel til Fordeel for hinanden som for Trediemand. Ønskes et gjensidigt Testament af den ene Ægtefælle forandret eller tilbagekaldt, skal den anden derved kaldes tilstede og gives al fornøden Underretning, da Testamentet i manglende Fald usforandret forbliver i Kraft, forsaavidt ikke Ægtefællens Samtykke til Forandring eller Tilbagekaldelsen er meddeelt²⁾. Ved Ophævelse af Ægtefællens Testament bliver det mellem Ægtefællerne oprettede gjensidige Testament at ansee som tilbagekaldt. § 60. Den af Ægtefællerne, som benytter sig af gjensidigt Testament, kan ikke deri ved sidste Villieserklæring forretage nogen Forandring til Skade for den Forstafdødes Slægtninger eller andre i Testamentet bestemt betegnede Personer, hvem nogen Lod maatte være tilfaldt. Derimod er saadant Testament ikke, medmindre det selv anderledes bestemmer, til Hinder for, at den Længstlevende efter Godtbefindende raader over Boet i levende Live og forøvrigt træffer hvilken som helst testamentarisk Bestemmelse saavel over sin egen Andeel af Boet som over Alt, hvad der uafhængigt af dette, ved Arv, Gave eller paa anden Maade erhverves³⁾. § 61. Med de i §§ 59 og 60 gjorte Indskrænkninger staaer det Enhver frit for at forandre eller tilbagekalde sin sidste Villie, uden Hensyn til, om de derved indsatte Arvinger ere blevene underrettede om Testamentets Indhold eller ikke, saalænge Testator ikke paa contractmæssig Maade udtrykkelig har erklæret derved at ville være bunden. § 62. Forfindes efter en Afdød flere Testamenter, af hvilke

¹⁾ Stempell. af 9de Aug. 1839 § 3, r. og cc.

²⁾ Gfr. Højesteretsdom af 27de Marts 1815 (Retst. 1816 S. 275—280).

³⁾ Gfr. Højesteretsdom af 29de Mai 1817 (Retstidenden S. 337—351).

intet udtrykkeligen er tilbagekaldt, og som ikke heller bestemt modsige hverandre, gjælder ethvert for sig og alle tilsammen, dog saaledes, at de ved det sidste indsatte Arvinger, hvis Boet bliver utilstrækkeligt, gaaer forud for de tidligere indsatte, forudsat, at det ikke tydeligen fremgaaer af det sidste Testaments Indhold, at Hensigten ikke var at give dem saadant Fortrin. Staae Testamenterne i Strid med hverandre, gjælder forsaavidt kun det, som sidst er oprettet. § 63. Er et Testament fra Begyndelsen formedelsi manglende Myndighed hos Opretteren (§§ 31 og 32) eller den Forsatning, hvori han ved Oprettelsen befandt sig, ikke gyldigt, bliver det uden Indflydelse, om Hindringen for dets Gyldighed senere bortfalder. Saafremt nogen anden Hindring for et Testaments Gyldighed ophører inden Testators Død, bliver Testamentet som gyldigt at ansee. § 64. Bliver et Testament, hvori en Tilbagekaldelse af et ældre Testament indeholdes, ufuldbyrdet, fordi de deri indsatte Arvinger ikke kunne eller ikke ville modtage det dem Tilstaaede, beholder dog Tilbagekaldelsen sin Virkning, medmindre af Testator anderledes er bestemt. § 65. De Bestemmelser, som ovenfor i §§ 33—39 ere givne angaaende gjenkaldelige sidste Villieserklæringer, skulle og gjælde om saadanne contractmæssige Gaver, der ved Giverens Død endnu ikke ere fuldbyrdede, saavel som om de Gaver, der gjøres paa Dødsleie, selv om disse for Giverens Død fuldbyrdes.

Tredie Capitel. Om Betingelserne for at tage Arv, Arvs Forbrydelse og Arvskadet. § 66. Udlanding tager Arv ligesaavel som Indlanding. Forsaavidt i fremmed Stat Norges Indvaanere ei tilstaaes Arveret lige med Landets egne, er det Kongen overladt, til Jagttagelse saavidt muligt af Gjensidighed, at afgive almindelig gjældende Bestemmelse om, hvorvidt Indvaanerne i saadan Stat skulle være berettigede til at tage Arv her i Riget. § 67. Ingen ansees at have taget Arv, medmindre han er født levende. § 68. Er Barn undfanget, men ikke født, naar Arven falder, bliver denne at forbeholde Barnet, indtil det har vrist sig,

31 Juli om det sødes levende¹⁾. Kan dette ikke bevises, bliver Arven at tilslægge dem, der paa den Tid, Arveladeren døde, vare hans Arvinger. § 69. Har Nogen forsætliggen dræbt den, som han skulde arve, maa han efter ham ikke tage Arv. Det Samme skal gjælde om den, der forseer sig paa den i Lov om Forbrydelser af 20de August 1842 Capitel 14 § 27 omhandlede Maade, hvis Arveladeren omkommer desformodtst. § 70. Livsarvinger, der have fyldt femten Aar, kunne gøres arvelose af deres Fader, Moder eller anden Slægtning i opstigende Linie, hvem de have fornærmet paa Ære, Frihed, Legeme eller Helbred, saaledes at den for Forbrydelsen i Criminalloven bestemte Straf mindst er Strafarbejde i 5te Grad, eller som de, uagtet det var dem muligt, have undladt at komme til Hjælp i overhængende Fare for Liv eller Helbred, eller ladet mangle det Nødvendige i Tilfælde af Trang. Den, som af nogen saadan Aarsag fra Arv vil udelukke Livsarving, har herom at efterlade sig udtrykkelig Bestemmelse, med Angivelse af den Grund, som dertil har bevæget ham og med Jagttagelse af de for Testamenters Oprettelse foreskrevne Former. § 71. Er Nogen ifølge §§ 69 og 70 uberettiget til at tage Arv, bør dermed forholdes, som om han var død, forinden Arven faldt. Er han allerede kommen i Besiddelse af Arven, har han, foruden samme, at erstatte al den Rente eller Indtægt, som han deraf har oppebaaret²⁾. § 72. Hvis Nogen forsætliggen dræber Arving efter den, til hvem han selv staaer i Arvesforhold, maa han, om han ved hiins Død under andre Omstændigheder enten vilde være bleven blandt de nærmeste Arvinger eller berettiget til en forøget Arvelod, ikke tage den Arv eller den forøgede Arvelod, som ellers ved den Dræbtes Død vilde have tilfaldt ham. Det samme gjælder ogsaa, naar en Arving forsætliggen enten dræber Arveladerens efterladte Hustru, som ved denne er frugtsommelig, eller mishandler hende saaledes, at Barnet kommer dødt til Verden, saavelsom naar han saaledes mishandler en Arveladerste. I disse Tilfælde skal der med Ar-

¹⁾ Gfr. 5—2—12.

²⁾ Gfr. 5—2—90.

ven forholdes efter § 71. § 73. Ingen maa af hænde eller pantsætte den Arv, han har i vente. Dog skal det ikke være en Arving, der er myndig til at raade over sine Midler, formeent, mod eller uden Bederlag, at give Arveladeren Afkald for Arven, og bliver saadant Afkald, forsaavidt deri ikke er gjort nogen Indskrænkning, forbindende ikke alene for ham, men ogsaa for hans Arvinger. § 74. Kjøb og Salg af falden Arv kan ikke gyldigen finde Sted, medmindre Boet først registreres og vurderes, og Contracten afflutes i Overvær af Skifteretten, efterat denne har betydet Contrahenterne, hvad den om Boets Indgjæld og Udgjæld eller dets Tilstand i det Hele har været istand til at erfare. § 75. Erklærer nogen Arving, der er myndig til at raade over sine Midler, ikke at ville tage falden Arv, forholdes dermed, som i § 71 er bestemt. § 76. Al Arv skal, hvor ikke anderledes i denne Lov eller ved gyldigt Testament er bestemt, ansees falden ved Arveladerens Død, saaledes at den antages erhvervet af dem, som paa den Tid ere hans nærmeste Arvinger, hvad enten de melde sig i Boet eller ikke. § 77. Hvis de, som skulle arve hinanden, døde paa een Tid, eller det ikke kan oplyses, hvo af dem der levede længst, bliver den Formne, enhver af de saaledes Afdøde efterlader, at tillægge hans nærmeste Arvinger.

Fjerde Capitel. Forskjellige Bestemmelser. § 78. Fra den Dag, da nærværende Lov træder i Kraft, maa facultas testandi i intet Tilfælde meddeles, og Confirmation paa Testamenter kun forsaavidt som denne Lov henviser til saadan Afgjørelse¹⁾. Testamenter, som ere ældre, bedømmes ifølge de hidtil gjældende Forskrifter, ligesom de blive gyldige uden Confirmation, saafremt de vilde være det, om de vare oprettede, efterat nærværende Lov var traadt i Kraft, og deres Gyldighed ikke i denne er betinget af, at de af Kongen confirmeres. § 79. Alle, forend nærværende Lov træder i Kraft, udstedte Afkald paa Arv blive at bedømme efter den hidtil gjældende Ret. § 80. Nærværende Lov træder i

¹⁾ See §§ 31, 32, 36, 37.

31 Juli Kraft den 1ste Januar næste Aar. Naar der blandt Livsarvinger efter Nogen, som dør i Lobet af de næst paafølgende fem Aar findes enten Søn, som er født, førend nærværende Lov er traadt i Kraft, eller Livsarving af saadan Søn, bliver ved Voets Deling mellem Arvingerne Mands Lod som hidtil at beregne til det Dobbelte imod Kvindens Lod. Dog er det ikke Arveladeren formeent ved Testament at bestemme Arven lige uden Hensyn til Køn. I saa Fald iagttages det i Henseende til Forstud, som, førend Loven traadte i Kraft, ere gjorte til nogen enkelt Livsarving, at der forinden Voet deles saaledes, som i Testamentet er bestemt, gives de øvrige Livsarvinger Jevnet efter det hidtil gjældende Arvesforhold mellem Mand og Kvinde. Endvidere kan Arveladeren, forsaavidt der er saadan Arving, som i denne Paragraphs andet Afsnit er nævnt, ved Testament bestemme, at Mands Lod ogsaa efter Udløbet af de sammesteds omhandlede fem Aar skal beregnes til det Dobbelte imod Kvindens Lod. § 81. Fra 1ste Januar næste Aar ophæves herved følgende Lovbud, forsaavidt de endnu ere gjældende: Af Kong Christian den Femtes norske Lov 2—19—1 og 13, forsaavidt de hjemle Hospitaler og Fattige Arveret; 5—2—19, 20 og 21, forsaavidt de angaae Arv; 5—2—22, 25, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 71, 72, 73, 74, 75, 81 og 82; 5—4—1, 2, 5, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 og 20; 6—5—1; Forordningen af 12te December 1735, Placat af 31te Jan. 1744 og Forordningen af 5te Decbr. 1749, Lov af 26de Juni 1821 § 2, forsaavidt den gjør Daab til Betingelse for at Nogen ansees odelsbaaren. Ligeledes ophæves Alt, som ellers i den hidtil gjældende Lovgivning maatte være stridende mod, hvad nærværende Lov indeholder. Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov.

31 Juli Lov indeholdende Bestemmelser angaaende Afgivelse af Grund m. m. til Anlæg af electro-magnetiske Telegraflinier for offentlig Regning.